

Konstenheten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-01-14Diarienummer:
KUN 431/2007*Handläggare:*
Göran Rosander

Nya Karolinska Solna - Finansiering av konstanslag

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att yttra sig till NKS förvaltningen rörande riktlinjer för finansiering av konstanslaget och beslutsprocess för den konstnärliga utsmyckningen för Nya Karolinska Solna i enlighet med finansieringsalternativ 2 i detta tjänsteutlåtande.

2 Bakgrund

I landstingsstyrelsens tjänsteutlåtande 2007-11-22 som låg till grund för beslut i landstingsfullmäktige 2008-04-08 ingår 118 miljoner kr för konst i investeringskostnaden för att bygga NKS till en total kostnad på 14,1 miljarder kr. Konstanslaget är framräknat enligt landstingskoncernens procentrekommendation; 2 % för vårdlokaler och 1 % för administrativa lokaler. 24 mnkr för befintlig konst vid Karolinska Solna har räknats bort efter att kulturförvaltningen bedömt hur stor del av den befintliga konsten som är flyttbar och går att använda i de nya byggnaderna.

NKS förvaltningen har hos kulturförvaltningen efterfrågat riktlinjer för finansiering och beslutsprocess avseende den konstnärliga utsmyckningen av NKS projektet.

Landstingets konstnämnd har 2008-12-18 (§87) beslutat att yttra sig till kulturnämnden rörande riktlinjer för finansiering av konstanslaget och beslutsprocess för den konstnärliga utsmyckningen för Nya Karolinska Solna i enlighet med finansieringsalternativ 2.

3 Kulturförvaltningens synpunkter

3.1 OPS

NKS kommer att byggas och förvaltas enligt en OPS lösning (Offentlig Privat Samverkan). Det innebär i korthet:

- Ett konsortium får i uppdrag att bygga, finansiera, äga och svara för fastighetsförvaltning under en period om 20-40 år.

- Delägarna i konsortiet bildar ett särskilt bolag som fungerar som motpart till landstinget.
- Bolaget handlar upp projektering.
- Landstinget betalar en ersättning/hyra för de tjänster bolaget levererar.
- Landstinget tillhandahåller mark.
- Efter avtalstidens utgång övergår äganderätten över anläggningen till landstinget.

Upphandlingen avslutas och vinnande anbudsgivare utses i oktober 2009. Den totala investeringskostnaden för NKS, inklusive konstanslaget, ligger till grund för beräkning av en årlig hyreskostnad för Stockholms läns landsting.

I det följande beskriver kulturförvaltningen tre huvudalternativ för finansiering av konstanslaget.

3.2 Tre finansieringsalternativ

3.2.1 Alternativ 1

I alternativ 1 är konsten med i den upphandling som görs och i följande avtal med det företag som bygger. Både fast och lös konst skall då finansieras och projekteras av byggande företag och konsten ägs initialt av byggentreprenören.

Beslutsprocessen är förstås avhängig finansieringsalternativet. Med finansieringsalternativ 1 kommer beslut om konsten att fattas enligt modell som NKS förvaltningen och Projektbolaget (kallades tidigare för OPS bolaget) väljer. Kulturförvaltningen vill framhålla att landstinget bör erbjuda att ställa sakkunskap till förfogande och att företrädare för landstinget bör ingå i den arbetsgrupp som bereder konstärendena, tillsammans med representanter för NKS förvaltningen och Projektbolaget.

Det finns en viss risk att lägga finansieringen av projektering och ansvaret för tillkomsten av konsten på Projektbolaget, på grund av den stora mängd underentreprenörer och aktörer som blir inblandade i ett projekt av den här storleken. Men planeringen av den konstnärliga gestaltningen bör ske i nära samarbete mellan Projektbolaget och landstinget. Det är, som nämnts, i alla fall naturligt att landstinget erbjuder erforderlig sakkunskap vad avser beställning och inköp av konstnärlig utsmyckning.

3.2.2 Alternativ 2

I alternativ 2 är konsten, som i alternativ 1, med i den upphandling som görs och i följande avtal med det företag som bygger, men upphandlingen avser den fasta konsten. Det måste framgå att det blir en uppdelning mellan lös och fast

konst, där den fasta tillhör byggnaden och läggs på hyran, medan den lösa konsten ägs av landstinget. En tidplan görs där ett senaste datum anges för fördelning mellan lös och fast konst. Fördelningen måste ske i samråd mellan landstinget och byggande företag som förbinder sig att se till att den fasta konsten är finansierad och kommer på plats. Landstingsfullmäktige anslår medel till den lösa konsten och periodiserar lämpligen anslaget under byggtiden från 2009 t o m 2016.

Med detta finansieringsalternativ kommer beslut om fast konst att fattas enligt modell som NKS förvaltningen och Projektbolaget väljer. Kulturförvaltningen vill åter framhålla att landstinget bör erbjuda att ställa sakkunskap till förfogande och att företrädare för landstinget bör ingå i den arbetsgrupp som bereder konstärendena, tillsammans med representanter för NKS förvaltningen och Projektbolaget. Beslut om den lösa konsten fattas enligt den beslutsordning som landstinget tillämpar idag, med landstingets konstnämnd som beredningsorgan och den lösa konsten deponeras hos fastighetsägaren.

Alternativ 2 följer naturligt uppdelningen mellan fast och lös konst där den fasta konsten är en del av fastigheten och dess värde. Men det är viktigt att konstfrågorna görs mycket tydliga i upphandlingen. Det finns återigen en viss risk att lägga finansieringen av projektering och ansvaret för tillkomsten av den fasta konsten på Projektbolaget, men planeringen av den konstnärliga gestaltningen bör ske i nära samarbete mellan Projektbolaget och landstinget. Det är även i detta alternativ naturligt att landstinget erbjuder Projektbolaget sakkunskap om beställning och inköp av konstnärlig utsmyckning.

3.2.3 Alternativ 3

I alternativ 3 beslutar landstingsfullmäktige om att avsätta hela konstanslaget om 118 mnkr och periodiserar lämpligen detta under byggtiden från 2009 t o m 2016 (i snitt 14,75 mnkr under 8 år). Både fast och lös konst ägs då av landstinget från början och får ställas till fastighetsägarens förfogande genom deposition.

Med detta alternativ tillämpas dagens beslutsordning för inköp av både fast och lös konst, med landstingets konstnämnd som beredningsorgan. Även här bör arbetsgruppen som först bereder ärendena innehålla representanter för NKS förvaltningen och Projektbolaget tillsammans med landstingets representanter och övriga berörda.

Med alternativ 3 kan konstanslaget kontrolleras och hanteras separat av landstinget. Det bli ingen principiell skillnad mellan fast och lös konst utan hela konstbeståndet får deponeras hos fastighetsägaren. Eftersom konsten med

detta alternativ inte är byggföretagets ansvar är ett kontinuerligt samråd mellan parterna av största vikt.

Det är för övrigt viktigt att framhålla att avtalet med byggtreprenören, oavsett finansieringsmodell, måste vara tydligt vad avser den konstnärliga utsmyckningen så att konsten kommer in i projekteringen på ett naturligt sätt och ges plats i byggprocessen i enlighet med landstingets intentioner för konstnärlig gestaltning

I samtliga alternativ står det byggaren/fastighetsägaren fritt att tillföra ytterligare ekonomiska resurser för den konstnärliga gestaltningen.

När det gäller kommande drift/underhåll av fast konst så skall större utsmyckningar som brukligt är förses med skötselanvisningar vilka överlämnas till Projektbolaget som budgeterar driftkostnader för underhållsåtgärder. Om finansieringsalternativ 3 tillämpas fakturerar Projektbolaget landstinget för utförda underhållsåtgärder.

Med hänvisning till det som sagts ovan föreslår kulturförvaltningen att kultur nämnden förordar den finansieringsmodell och beslutsprocess som beskrivits i alternativ 2.

Hans Ullström

Göran Rosander